

قيمت اشتراك سالانه	
طهران	۴۰ فران
ساير بلاد داخله	۴۵ فران
دوسيه وفتا	۱۰ میلت
ساير مالک خارجه	۳۰ فرانك
(قيمت يك نسخه)	
در طهران يك عدد دينار	
ساير بلاد ايران سه شاهی است	
اعلان سطري دو فران است	

جَلِيلُ الْمُتَّبِّعِينَ

١٣١١

طهران

مدیر کل
جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
ویومیة (جلد المتبین)
(عنوان مراسلات)
طهران خبا بن لاهه زاد
فایل مدیر میرزا سید حسن کاشانی
غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

— (دوزنامه یومیه می آزاد سیاسی اخباری تجارتی علمی ادبی مقالات عام المتفق)
(بالامض قبول و دو انتشارش اداره آزاد است و مطلقاً مسترد نمی شود)

شنبه ۱۱ صفر ۱۳۲۶ شعبی فری و ۲۹ اسفندماه جلالی ۸۲۹ و ۱۴ مارس ۱۹۰۸ میلادی

ماه ترتیب داد و چند ماه بعد از آن دیدیم يك نفر مهندس فرنگی وا دولة ایران مستخدم نموده که اصلاح عمل آب و ازدیاد آنرا اقدام نماید و آن مرد بیجاوه از کاری که در فرنگستان داشت دست کشید و شاید شغل و مقامی که سابق داشت خراب شد و بهم خورد و چندین سال در مهمناخانهای طهران بسر برده و مکرر را برها در باب سد اهواز داد عاقبت جون کنترانت سرفت مرا جم اهواز داد عاقبت جون کنترانت سرفت مرا جم نمود و نیمی از درباب ما و مملکة ماجه خجال کرده وجه عقیده حاصل نموده و چیزی که مسلم است اینست که آب مملکت زیاد نشد و برای اینکه نظیر این امر دوباره واقع نشود قدری درین باب تفصیل می دهیم

اداره تنظیم میاه باید جزء وزارت تجارت باشد و اکثر کارروای ایرانیها بگفتند یعنی متصدیان محلی و اشخاصی که در آروبا و مصر و هندوستان مهندسی آموخته مباشند و باشند و چند نفر مهندس فرنگی هم باشد که بواسطه کار کردن در مصر و هندوستان تجذب عمی پیدا کرده باشند زیرا که در فرنگستان اعمال مهندسی اپنے مجهمه زراعی نادر است بواسطه اینکه عده زراعی آن اقلیم دیگی است و بنا بر این مهندسین فرنگی درین قسم اعمال تجربه ندارند و کاری از ایشان ساخته نمیشود بلکه عده اعمالی را که مجهمه ترتیب منابع آب و تکنیک آن لازم است نمک است خود ایرانیها بخوبی با تجارت کم صورت دهند و در قدیم الایام اجداد ما اینکار را کرده اند و بعضی از نمونهای آن هنوز در بباری از اماکن مازندران موجود است و بند شاه عباس تزدیک قهروند در چند فرسخی کاشان از این قیل است حالا هم باید عمان قسم کار کرد و در دره های مرتفع ایران همچنان آب جمع کردن نمک باشد سد بست

((۰)) (اصول اصلاحات واجع پنجه قبل) ((۰))
((تنظيم میاه))
یکی از اولین و مغاید ترین اقداماتیکه در ایران بجهة نروت مملکة باید کرد ترتیب يك اداره تنظیم میاه است از روی قواعد صحیحه جند سال قبل همه بخاطر داریم که در روز نامها مقالات معتبره بتوسط اروپائیهای دانا نوشته شد در اثبات این مسئله که مملکة مصر از اختلال امور مالی ناکری راست و سیله برای احتراز از این بله در مصر نیست و تمام نویسندگان فرانسه و انگلیس و غیره این مطلب را تکرار کرده اند تا اینکه انکیها در آن مملکة دست اندختند و امروز جبع عالم می دانند که وضع مصر تغیر کرده و جندین سال سالانه مبلغ فاضل داشته و مردم مصر حتی دهائقن آکنون صاحب هزار هایله نروت میباشد و این تغیر وضع کلی يك اندازه از اصلاح وضع حکومة است ولی عده از تنظیم میاه می باشد که بواسطه انسان از آب نیل چندین کرور جریب زمین بایر را در تحت زراعه آورده اند در ایران هم در عرض چند سال می توان بقدر چندین برابر خاک مصر زمین دایر نمود تمام خاک عربستان و اراضی وسیعه در اطراف اصفهان تا جلگه مورجه خورت وبالاتر و همچنین دو کرمان و بلوچستان و تمام ایاله کیلان و مازندران وغیرها مستعد است که بکلی تغیر حال باید و چند صد هزار برابر حالیه هر سال حاصل بدهد بشرط اینکه اداره صحیحه بجهة تنظیم میاه این اراضی تشکیل باید و کار کند چند سال قبل نکارنده خاطر مر حوم امین الدوله و این مسئله متوجه نموده که باید يك اداره بجهة تنظیم

بردن این امر مهم جمع نایاب
پیش از ترقی زراعت باید این نکته را هم خاطرنشان
کنیم که دهقانی ایران از دهقانی اکثر مالک اروپا باهوش
ترندواز هیچکدام در جایی وزرنی کمتر نیستند نظیر زارع
اصفهانی یانظری در هیچ مملکتی نیست پس چرا با این
زرنی و هو شاری اینقدر فقیر است جواب این شوال
مشکل نیست و هر کس از احوال ایران مطلع باشد علت را
میداند ولی برای آینده علاوه بر امنیتی که شیجه مشروطه
خواهد بود وزارت فلاحت باید دهستان را کم کند و
وسایل جدیده برای زارع فراهم کند یعنی آلات بهتر
تیله کند و کوت و رشوه را ترقی دهد و دواب برای تنفس
کشن پرورش دهد مثلا ایرانیها هیچ نیازند که عمل تنفس را
بواسطه یابو یهتر میتوان صورت داد تا کو و هر وقت در
دواب ناخوشی می‌افتد و کاو مرگ میشود چه بیار اراضی
غیر مزروع میماند پس یکی از اهتمامات وزارت فلاحت
باید این باشد که اسباب والات و بذر و دواب ایران را بهر
ویله ممکن شود اصلاح نماید و ترقی دهد (بیهوده)
(هزار رقمه که سعدالدوله بوزارت عدیله در ۲ صفر نوشت)
قدایت شوم خدماتی که از ابتدای عمر بدوله و
مله ایران کرده ام مخصوصاً بهتر از شخص جناب مستطاب
عالی شاهد و کوahi نخواهد بود و خدماتیک اخیراً بعلم
مشروطه نموده ام بر هیچکن پوشیده و ینهان نبوده در
جراید و تواریخ ثبت و ضبط است تا اینکه جمی برای
اجرا و انجام مقاصد شخصی خودشان اعدام بشه را
واجب دیده و هر چه توائید بخیال حکم رانی و اسب
دوانی در افواه و اذهان عامه شایع کردن کاهی کفتند
متبد شده ام کاهی کفتند مشروطه را مقتنه می‌خواهم
بکنم کاهی کفتند برای انجمنها قانون وضع می‌کند و
غیره و غیره چون هیچیک از اینها قبل اعتصاب نبود
متعرض نشده و قانع بعلم و اطلاعات اشخاص مشروطه
دان و قلوب منصفه بودم تا اینکه مصمم تبعید بند شدند
چون محکمه و تحقیق در میان نبود لابد شخصاً محافظت
حقوق ملیه خود کردیم و کوشش سفارت هولاند را
احتیاج کردم تا خداوند حکمی بر این مملکه مقدر و مقرر
فرماید و حق از باطل شناخته شود و هم در مقابل
خرافتات جراید تا حالا می‌کویم بین ملاحظه بود که محکمه
و جیازی در میان نبود حالا بمحمله هم قانون اعطایات
و جیازات از مجلس مقدس پیرون آمد و بصیره مبارک
موشح شده و هم مثل حضرت عالی شخص علم بر اساس
حقیقت مشروطه در مقام عدالت منصب کردیده عرض
می‌کنم که امروز روزنامه موسوم بروح القدس و
خواندم مثله را راجع به بشه نوشت اس چون با

مدتها قبل از آنکه اروپاییها پی بعلم مهندسی
پرند سلاطین کانی ما بر رود کارون و اکبر شعب آن سد
بته بودند و آکنون عقل و صرفه جوئی مقتضی است
که هر جا اینکار اشکال زیاد نداشته باشد فوراً مشغول شویم
و اعمال پر خارج را برای بعدها بگذاریم

بواسطه تنظیم ماه اواضی و سیمه یحاصل بایر در
تحت زراعت خواهد آمد و تماماً متعلق بدولت خواهد
بود و میتوان چنین قرار داد که زارع انها زراعت کند
ویک عشر از عصول را بنوان مالیات بدهد و چون ترتیب
آبها بدت دولت است میزی و ناظرات بر مالیات هم سهل
خواهد بود حال باید دید پولی که برای اینکار لازم است از
کجا تیه میشود نکته اینجاست که اکر امنیت و اطمینان
باشد پول ماید و فراوان هم ماید در صورتیکه امنیت برای
عامه برقرار باشد و مردم مطمئن باشند که بولی که باداره
تنظیم می‌می‌هد از روی تین بمصرف میرسد و بکار
صحیح زده میشود صاحبان سرمایه چه ایرانی چه خارجی
پول میدهند و دادن امتیاز اختصاری و تشکیل کیانی معظم
بیز خطا است و در دولت مشروطه جایز نیست زیرا که قضی
حقوق و علیاً میشود تمام مردم بخواهند در امور صحیحه
پول و سرمایه بمصرف بر ساند و بجهة هم باید یک اندازه
امکان داشته باشد پس صلاح دولت در اینست که یک اداره
بجهت تنظیم می‌هاد برقرار کند و آنرا موافق مصلحت عموم
اشخاصیک در آن اداره پول میکنند و بکار بیندازند برای
اینکه امتحان کنیم بینیم پول جمع میشود یا نه خوبست
وزارت تجارت این مسئله را در تحت تحقیق در آورد و
توضیح کند که چه می‌خواهد بکند و دعوت نماید که
مردم پول را که برای این مقصود می‌خواهند بکار ببرند
یا در بانک شاهنشاهی یا بانک روس بگذارند و قبض بگزند
و دریغ متعارف راهم دریافت کنند تا یک سرمایه بقدرت کفايت
جمع شود و بعد از آنکه حاضر شد صدق از میان آنها کاز
همه بیشتر پول داده اند جمع شده از میان خودشان یک کمیه
هر کب از ده ذره ماکثیت آرا انتخاب کند که در تحت
نظرات وزارت تجارت مشغول کارشده اداره تنظیم ماید را
واه بیندازد و اکر اشخاصیک پول میدهند بخواهند اس نام
ایشان معلوم شود ترتیب آنهم با بانکها سهل باشد باری و قبکه
کیه تشکیل شد تمام سرمایه که بجهت این مقصود جمع شده
بدست اویی سپارند

در ایوان هیچ کاری نیست که میان زودی و میان خوب
قایده بدهد و ما ازوز ارت تجارت خودمان متعنی هستیم
این مسئله را در تحت تحقیق در آورد و یک کمیه تشکیل دهد
و تمام لوازم ترتیب دادن پروکرام آرا فراهم آورد و در
ایران و خارج ایران در صدد براید که سرمایه بجهت میش

لیانه

۴۰ قران

۴۵ قران

۱۰ منات

۳۰ فرانک

۷۰ دینار

شاهی است

رآن است

۲۰۰

اندر مهندس

ج عمل آب

کاری که در

قا می که

ن سال در

های در باب سد

ت مرا جعت

کرده وجه

ت که آب

امر دوباره

بیم

تجارت باشد

لی و اشخاصی

و خته مباشر

که بواسطه کار

ا کرده باشند

بجهة زراعه

م دیمی است

تجربه ندارند

مالی را که بجهة

ن است خود

الایام اجداد ما

ز در بیاری

عباس نزدیک

است حالا هم

ایران هر جا

افوس است که کسی ظنیات خالی و مو هومات را بدون هیچ ینه و دلیل درج صفحات جراحت کرده یا از روی غرض و عناد حیزی بتویسد که جز اسباب نفرت عامه از روزنامه تیجه دیگری نخواهد داشت نمکوئیم روزنامه نویس باید معمول باشد روزنامه نویس هم یکی از افراد ملة است و دارای هواهای نفسانی ولی وظیفه روزنامه نگاری است که چون قلم در دست کرفت ذهن را از شوائب اوهام خالی کرده سینه را از لوث اغراض مصدازد دوست و دشمن بخوبیش و بیکانه در نظرش یکسان نماید نزیر یسد مکر خبر دوله و ملة نخواهد مکر آسایش نوع طریق درست و انصافرا از دست نهد زیرا که روزنامه متعلق بهم است و بولتریا ملت مبدهد پس در مال غیر غیتوان تصرفات نامشروع کرد و خامه عرض و درجای غصب جوان داده اغراض شخصی را بکار برد باید خیر ملتها ملاحظه کرد و حیزی نوشت که نافع حال عموم باشد ولی چون ناخوش همکل غرض سریست واژ و جال خود خواه مابهم خلق سرایت کرده مالرباب جراحت دنیز مبتلا ساخته بطوری که در وقت چیز نوشتن هم کاهی جسم از منافع عمومی محبوبیم چنانکه یکماه قبل در مثله سرحد استارا که خبر نکار اداره و اپری داده بود و ما بلاحظاتی چند درج نکردیم فر دای آرزو مطلب فاش و در مجلس مقدس علنا موضوع بحث کشته و وکلای محترم سخت بر آشتنده بیان ازان ما نوشتم حال که این مسئله واضح و عالی شد باید چنین و چنان شود باینک حریفی قوی و قاهر در مقابل داشتیم چشم از مصالح ملک و ملة پوشیده و انجه صالح دوله دانستیم کتفیم از انجاییکه ماده بعضو ضعیف میریزد حریف بر مبار آشافت و چون حررقی برخلاف قانون نزد بودیم مثله را کوتاه کرده کذشت و کذشتم دوروز قبل دیدم یکی از هنقلمان مثله را از سر کرفته و مطلبها تازه نبوده بعداز مدتی صحبت یکماه آورده و مارا تهدید می نماید و تراکت یعنی ملک رای مناسبه میان آورده و مارا تهدید می نماید و تراکت یعنی شفیقه و بطي به باشته ندارد تراکت یعنی المثل خارج از ما نحن فه است وظیفه روزنامه نویس است که انجه صالح ومصلحت ملة می داند بتویسد و هیچ منافی با تراکت یعنی المثل نیست امپراتور آلمان مهمان امپراتور انگلیس است جراحت طرفین میدان مبارزه کشوده و روزم از مان می کنند در عالم خال شکت و قبح طرفین را جلوه می دهند هیچ اسباب دلکری دوکن نمی شود و جراحت خارجه باینک همایه مایستند هزار کونه نه تنها میزندابدا به تراکت یعنی المثل بر نیخورد تاجه رسد باینک روزنامه نویسی صلاح دوله خود را بکوید ازان کذشته باید فهمید در موقع کاه تشك غلط است و هنکام شکایت امتنان قیح بی ما باهسایکان

جان جی و دو میان دید و تکلیف خود را در طلب محکمه از عدلیه اعظم دیده و خواهش مندم بدون قبول یک روز مهلة و مساطله مدیر روز نامه ووح القدس را بدیوان عدالة جلب فرمائید که باحضور وکل بنده محکمه فرموده آنچه از استعطاق و محکمه معلوم بخود موافق قانون مجاز است حکم مثله را درباره طرفین جاری بفرمائید چنانکه صوت عین این عارض نامه خود را بخراحت داده منتشر می نماید تا از تیجه محکمه وزارت عدلیه عموم ملة مستحضر کر دیده بعدالة خواهی و عنزم حضر تعالی دو حکم قضایا کواه و شاهد باشند زیاده تصدیع نماید ایام عدالة مستدام باد

» (جبل المتن)

ما در باب جناب سعد الدوله که آیا واقع خباتی کرده یا خبر اظهاری نیکنیم و نیدانیم مرانب منوبه باشان واقعیت دارد یا خیر بهتر است که وجдан مشروطه طبان حقیقی و حامیان عدالترا حاکم قضیه قراردهم که بداند چرا کسی که معروف بایو الله بود مطرود الملائدة با قانون مشروطه و داشتن محکمه عدلیه چرا باید سعد الدوله در کوشہ سفارت هولاند زیست کنده قضی قانون مشروطه شود اکر در واقع خان است چرا باید واکذاشند و بمحکمه حاضرش نکرد که بیان از شیوه تقصیر بجزای خود رسیده و عبرت سایرین شود و اکر وجود این مرد باعث قته است در همانجاهم که هست لاید هرچه بخواهد میتواند بکند اکر خیر تقصیری ندا رد واز این نسبتاً میراست چرا باید چنین وجودی عامل وباطل بداند و یکیه تاحال بوزن خود طلا از عمال دوله و ملة صرفش شده با داشتن علم و عمل وجو دش مهمل مانده و مصدر خدمتی بمله خود نشود باری از خدماتی که در زمان استبداد و مشروطه نسبت بخود داده اند انهم تصدیقش با اسا جان بصیرت و اطلاعیت که داخل در کار بوده اند اما در مثله صندوقها و شکایتی که از روح القدس دارند اونکیه مثله صندوقها عنوان کرد و از جناب نظام السلطه و جناب مشیر الدوله علت ندادن حقوق کر کرا جویا شد جبل المتن بود انهم نه برای اینکه خدای نکرده شاید در اینها مواد ناریه ناشد در صور نیک تمام حرفها در ماده ایشان صدق باشد و پتراتب از انجه کفته اند بالآخر ناشد حاشا و کلا که چنین نسبتی باشان توانند و با کمال غرض در حق ایشان بشود چنین خال کرد غرض از تحقیق جبل المتن در این باب جهه ندادن حقوق کمرکی بود که مطابق جه قانونیست انهم بتوسط وزارت خارجه معلوم شد و در روزنامه درج کشت مندو قها هم جز اسباب سفارت حیز دیگر نداشت چنانکه از موقعن متمدد کشف این مطلب شده است جای

روایع غرض و تفاصیل استنام می‌کنند بلوایع خبرخواهانه و نصایع مشفقاته صحیح را از سقیم و درست را از نادرست معلوم نمایند باری و شته کلام مثله جناب سعدالدولا را از میان پرد لاید دروزارت عدلیه بنابر اظهاری که گرداند تحقیقات کامله بعمل خواهد آمد ولی ارباب جراید هم میتوانند از ایشان مدعی شرف شوند والحق از ایشان خلی بیعد است که نسبت خرافات بعموم جراید دهنده بدون استتا و هر کس از ایشان که خود را کامل و دانشمند و ادب وقت میدانند چنین که ثابت نبود

» ترجمه تلکرافات خارجه

از قرار تلکرافی که از طهران بروزنامه طبس رسیده پس از احتراق نارنجک سواران کشیکخانه متفرق شده و از هر طرف بلا اراده تیر می‌انداختند و افواج سرباز در همان موقع احضار ومهای جلوکری اغتشاشات گردیدند تلکرافی از پطرز برغ حاکی است که باطنان ایران تشرکات و تهیهای صادقانه خویش را بجهة سلامتی اعلیحضرت هایونی تقديم شاهنشاه نموده و میدان جلو باطنان را امشب چراغان نموده اند از لذت پنا بر تلکرافی از رویه مامورین کسیون سرحدی عنانی از ارومیه بقطور رفقه اند

» (اعلان)

بعلت تغیر محل انجمن وطن (علمی) هیئت اداری آن انجمن از نتمی اعضای همان انجمن محترم باکمال توقیر خواهشمند است که روز دوشنبه سیزدهم اینهاد از سه ساعت پنروپ مانده به خانه قدیم جناب نظم الدوله واقع در چهار راه کنت (محله شاد آباد) تشریف آورده در موقع مذاکرات مهمه شرف حضور ارزانی فر مایند

» (اعلان)

انجمن محترم رابط دو شنبه ۱۳ صفر در انجمن منصور خیابان جراجع کاذ منزل ضباء السلطان منعقد است

» (اعلان)

قانون وزارت جلیله داخله و دستور العمل حکام که از تصویب مجلس مقدس شورای ملی کذشت و بصحة هیونی موشح گردیده و امتیاز طبع آن مخصوص بجناب میرزا محمود خوانساری و یک مجلس مقدس می باشد این اوقات در کمال بحث و مراقت از خط و کاغذ و طبع که مستقبل برپانصد فعل است تمام شده واز قرار جلدی سه قران در مراکز ذیل بفروش می رسد دفتر خانه مجلس مقدس — محاذی تلکرافخانه مغازه میرزا علیخان کتابفروش — خیابان امیرخان میرداد را خانه شمیه — بازار بین المللین حجره خود آقا میرزا محمود کتابفروش (حسن الحسینی الكاشاني)

کمال رابطه اتحاد ودادرا داریم واساس دوستیان حکم است و در موقع ایاز هر ای وحایت از ما نهایت تشکر و امتنان را بجا می آوریم ولی اگر خدای نکرده حرکتی به بین که مخالف طریقه ودادباشد دور از صریوت است خاموش نشینم لاید شکوه وکله آغاز می کنیم چنانچه از هر ای وحایت و مساعدت ووس و انگلیس در مواد عدیده خاصه در تخلیه ساو جلاع طامه ایرانیان متذكرند ولی از تقسیم چنراق ایران که می کویند عاقبت خوش شاید برای ماندشه باشد نالان امتنان بجزای خود درست است شکوه بوقوع خویش صحیح چنانکه از فرقه آزادی طلب و جراید منصف انگلستان کمال امتنان را داریم ولی وقتیکه روزنامه طبس یک خبر واهم ناقابلیرا که بتوسط خبر نکار خود درج می کند و نسبت بشاهنشاه ماسوه ادب بجا می آورد وظیفه ملة واپرایت خود می دانیم که آن خبر را تردید کرده و مقام مقدس پادشاه را از اینکونه الایشات مبری دانیم و در این باب نهایت شکوه را هم می کنیم و از خبر خواهی دوله و ملة خود نیکدیرم ولو جلب بمحکمه شویم ومدعی شرف پیدا کنیم این مراتب اینها وبطی به تراکت ین الملکی ندارد — پس از اینقدامت باکمال جسارت عرض می کنم که اگر همکار محترم پاکفشن ما کرده و سر غرض با سا دارد اولا باکمال معذرت عذر می خواهیم که مارا سر پرشوری در اینکارها نیست بهتر انکه مارا بحال خود کذارند چنانکه ما بذکر ایشان نیستیم بضمدا نباشند و اگر خلی مایند که مارا دنبال کنند و نکته برمایکرند خوبست لااقل پس ویش کاردا سنجیده موقعی مناسب بذست آورند و ایرادی بجا وارد آرند اگر مثله معهود لايق تردید می بود باید وکلا محترم و مجلس مقدس را تردید نمایند نه مارا ایراد تراکت ین الملکی هم بر مجلس مقدس وارد است نه برمای حیف است شخص حقوق یک مملکتی را محض ملاحظه و اغراض شخصی بیانل نماید این ملاحظات و این نفاق و خصومتها است که کارماران اینجا کشیده به نهایه شمع و ذلاقاندریم و بازار حقوق خویش نبیهه و بخیرم کا آریک بذ بخنی مثل ما خواهد حفظ آبروی دوله و شئون سلطنت خود را نماید و بطلان عقیده بدکویان را ثابت کنند مدعی شرف پیدا می کند باید از کارش دست کشیده بزود در محکمه باسی نفر طرف شود چرا خوات است خدمتی پلت خود نماید اگر در مقام خیر خواهی دوله اظهاری کند و ملترا از تعدادیت پیکانه اکاهی دهد پس از یکمی مدعی تازه پیدا می کند و بمقام معارضه بر می آید امیدواریم خداوند بهمه خاصه بار بباب جراید دلی بالک و قابی تابنک مرحمت نماید که همواره نظر بتنافع عموم و مصالح قوم داشته باشیم و کرد غرض و هوای نفس نسکریدم از دانشمندان وطن متوجهیم که نظر توجیهی بعموم جراید داشته و هر جا ک